

Op weg naar een geïntegreerd aanbod van buitenschoolse opvang en activiteiten

TEKST EN FOTO'S
CAROLINE BOUDRY

Hoe bereiden steden en gemeenten zich voor op het geïntegreerde aanbod van buitenschoolse opvang en activiteiten (BOA) voor álle kinderen en gezinnen? *Kindertijd* vraagt het aan regisseurs voor de vrije tijd Kim Custers (Mol), Rachel Broeders (Bilzen) en Sammy Khiter (Ronse).

Kinderen hebben veel vrije tijd en dat is maar goed ook. Vrije tijd is belangrijke, zinvolle tijd en een recht voor alle schoolgaande kinderen. De Vlaamse overheid streeft daarom naar een geïntegreerd aanbod van buitenschoolse opvang en activiteiten (BOA) voor álle kinderen en gezinnen. Met het BOA-decreet wil men kinderen ontplooiingskansen en spelmogelijkheden aanbieden. Ouders kunnen arbeid, opleiding of andere engagementen combineren met hun gezin. Elke gemeente of stad ontvangt een subsidie en zet in op een uniek aanbod opvang en vrije tijd voor alle kinderen en gezinnen. Daarbij zijn ook expliciet subsidies gericht op participatie van kinderen met een specifieke ondersteuningsbehoefte en kinderen uit gezinnen in een maatschappelijk kwetsbare situatie. Kleuters hebben meer behoefte aan een veilig nest dan kinderen van een lagere school. Het lokaal bestuur geeft met een deel van de subsidies voorrang aan kleuteropvang met een kwaliteitslabel.

Krijtlijnen voor fijne vrije tijd

Kim Custers is opvoedingsondersteuner, aanspreekpunt voor kinderopvang 0-3-jarigen en de lokale regisseur voor Mol. ‘Tot vandaag kregen

onze negen locaties voor buitenschoolse opvang hun subsidies rechtstreeks van het agentschap Opgroeien. Vanaf 2026 ontvangen we als lokaal bestuur subsidies die we zullen verdelen onder de buitenschoolse kleuteropvang met een kwaliteitslabel en alle vrijetijdsorganisatoren. We werken met een stuurgroep waar alle betrokken partijen deel van uitmaken. We willen een plan waarbij we kinderen leuke opvangtijd kunnen bieden én waarin ze kunnen deelnemen aan het lokale brede vrijetijdsaanbod, zoals sportactiviteiten, muziekacademies of diverse ateliers.

We onderzoeken momenteel de noden van kinderen, ouders en de lokale vrijetijdspartners. Uit onze analyse van het lokale aanbod binnen het BOA-verhaal waarin we sterktes, zwaktes, kansen en bedreigingen in kaart brengen, zien we dat dankzij de partners in de negen opvanglocaties en de Sportsnacks (Sportief Naschools Actieve Kids) op school al heel wat kinderen genieten van het vrijetijdsaanbod. Met de Sportsnacks komen kinderen in contact met verschillende sportverenigingen en wie weet, leidt dat tot een stap naar de sportclub. Maar we zien ook veel uitdagingen. Vijftig procent van de middelen is bestemd voor opvang

met een kwaliteitslabel die voorrang geeft aan kleuters. Zullen we voldoende opvang én activiteiten kunnen aanbieden aan alle lagereschoolkinderen die daar zin in of nood aan hebben? We hebben nu al vaak plaatsen te kort om tegemoet te komen aan de opvangvragen van werkende ouders, en we willen ook alle kinderen deze kansen bieden. Naast de capaciteitsproblemen moeten we nadenken over de mobiliteitsproblemen. Mol is een uitgestrekt gebied en er is weinig openbaar vervoer of het ontbreekt aan veilige fietspaden. Het zal dus moeilijk zijn om alle kinderen naar de juiste activiteit te brengen. Dus worden de scholen naast de clubs onze belangrijkste partner bij het uittekenen van ons plan. Zij beschikken over de ruimtes, maar niet over kinderbegeleiders of animatoren. We hebben duidelijke afspraken nodig met de scholen over het gedeelde gebruik van de ruimtes. We hebben competente begeleiders nodig om kinderen warm te onthalen in de opvang en een goede samenwerking met de vrijetijdsorganisaties. We moeten een manier vinden om de opvangtijd op het aanbod van activiteiten af te stemmen. Voor een BOA-werking heb je een samenwerking nodig met alle partners en er is nood aan voldoende competente begeleiders.’

Proeven van Kindertapaz

‘In Bilzen zijn we al gestart met de Kindertapaz. Leerlingen van het lager onderwijs kunnen onmid-

dellijk na school *proeven* van allerlei activiteiten, met workshops van onder andere sport, muziek, yoga en STEM (Science, Technology, Engineering, Mathematics). Als kinderen zich inschrijven voor zo’n *tapaz* hoeven ze zich niet nog een keer extra in te schrijven voor de opvang’, vertelt Rachel Broeders, coördinator UitTPAS en Kindertapaz en nu ook BOA-regisseur in Bilzen. ‘Zo ontdekken kinderen waar hun talenten en interesses liggen. Die ervaringen zullen mij als regisseur inspireren bij het uitwerken van een lokaal BOA-verhaal. Die activiteiten zijn, zoals de echte Spaanse tapas, ook budgetvriendelijk. Want toegankelijk betekent niet alleen dat je een inclusief en voldoende aanbod hebt op maat van alle kinderen, maar ook dat het betaalbaar moet zijn voor alle gezinnen. We werken samen met alle netten en koepels aan een transparant en eenvormig inschrijvingsbeleid. We overleggen met de verenigingen die ouders met jonge kinderen nu al bereiken. We werken lokaal samen en streven naar een meerwaarde voor kinderen, ouders en vrijetijdspartners. We zoeken naar een werking en aanbod waarbij kinderen kunnen kiezen wat ze doen. Daar horen activiteiten bij, maar ook een plek waar ze rustig kunnen doen wat ze graag doen op dat moment. Het is ten slotte *hun* vrije tijd. Gezellig *chillen*, zoals ze dat zo mooi verwoorden. We organiseren een veilige omgeving met voorrang voor kleuters in onze bestaande opvanglocaties, en op meerdere locaties zal er nog plaats zijn voor het opvangen van de

lagereschoolkinderen. De kinderen die ingeschreven zijn voor een activiteit worden na school door begeleiders gebracht naar de verschillende locaties waar de activiteiten zullen plaatsvinden. Daar is tijd voor een vieruurtje of om iets te drinken. Na de activiteit worden de kinderen weer opgehaald en naar de opvang gebracht.’

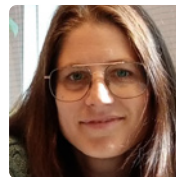
Overall spelen

‘Kinderen spelen overal: thuis, op straat of in het park’, vertelt Sammy Khiter, medewerker Sport en BOA-regisseur in Ronse. ‘Heel wat kinderen uit Ronse brengen hun vrije tijd door in georganiseerde activiteiten en dat volgens hun keuze en mogelijkheden. Dat doen ze zowel in de buitenschoolse opvang als in een voetbal- of turnclub of in een muziekacademie. Kunnen kiezen lijkt eenvoudig, maar er komt heel wat bij kijken. Als kinderen zich inschrijven voor een club, engageren ze zich vaak voor een langere periode en soms weten kinderen niet wat ze écht graag doen. We hadden al een goede samenwerking met opvang- en vrijetijdsorganisaties, dus kunnen we nu verder samenwerken vanuit het BOA-decreet en kijken wat goed gaat en hoe we de werking verder kunnen uitbreiden. In de naschoolse opvang willen we zoveel mogelijk kinderen laten kennismaken met het lokale vrijetijdsaanbod. Nu al pikken monitoren van de sportacademie kinderen op in de opvang om naar de sportzaal te gaan voor Multimove. Er is ook een

‘Scholen en clubs worden onze belangrijkste partners’

techniekacademie. Via een aanbod dat bestaat uit enkele sessies ontdekken de kinderen wat ze graag doen en zetten ze misschien de stap naar een sportclub of een kunstacademie. Ik onderzoek momenteel alle lokale mogelijkheden en teken dat uit op een grondplan. Daarop markeer ik alle scholen, opvanglocaties en vrijetijdsorganisaties in Ronse en verbind ik die met alle mogelijke wandel-, fiets- of busroutes. Want jonge kinderen kunnen niet zelfstandig van de ene naar de andere locatie wandelen. De begeleiders brengen de kinderen niet alleen naar een activiteit, maar ze doen ook mee. Dat is een win-win voor de trainer van een sportclub en voor de begeleider van de opvang. Beiden leren uit elkaars vaardigheden.’ 🐦

Lees meer over het BOA-decreet op opgroeien.be/over-opgroeien/projecten/buitenschoolse-opvang-en-activiteiten en vsg.be/kennisitem/vvsg/decreet-buitenschoolse-opvang-en-activiteiten

KIM CUSTERS
opvoedingsondersteuner,
aanspreekpunt voor kinderopvang
0-3-jarigen, BOA-regisseur (Mol)

RACHEL BROEDERS
coördinator UitPAS en Kindertapaz,
BOA-regisseur (Bilzen)

SAMMY KHITER
medewerker Sport,
BOA-regisseur (Ronse)